

F O A I E

пентръ

МШТЕ, ШИМЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 45.

Duminea 9. Noembrie.

1841

РОМЪНИ ШИ НАНСЛАВИСМЪЛ.

Дъпъ че пої дн Нръл. 41 а Газетеї де Трансилваніа*) арътаръм ачеа дн-віновъдире маї греа де кълт плътвъл ші маї днферътоаре де характеръл постръ национал де кълт орї че фер днфлкърат апъсат аспра квіаш, кзмкъ Надіа ротънеаскъ ар тревві прівітъ ка зна че стъ днтр'о категоріе къ тоате семінциіе славопегіі, авънд ачелеаш дорінде ші тот вл феліс де пъзвінде; дъпъ че ші дела Септивані днкоаче жърнале ле знгърещї пічі пълъ астъзі цъ днчетеазъ а ворві пентръ Ромъні тот дн ачел топ атълт де греъ днвіновъдиторіс: пої маї пайнте де а не ръсърънче тълпіле спре а да вл респъне пофтіт, кредем къ пентръ конвінцереа маї тълтора, карїі пъ чїтеск фої знгърещї, есте де треввінцъ ка съ маї чїтім ші зртътоареле квінте дела Nemzeti Társalkodó дн Окт: а к. Нр. 15 ф. 112, каре съпъ аца:

„— — — Дн тълпа ачестві веак де

*) Пофтіт пе четіторіъл, ка маї пайнте де а-жвдека ачест ал постръ трактат, съ чїтескъ квінтеле Длві Септивані традъсе ла пръл сѣс днсетнат. Азкторъл.

оашенї есте вїиторіъл патріеї, веакъл ачеста хотъреце віаца саъ тоарте аспра пацїеї поастре*); пентръкъ де вом лѣа а-мінте че соарте ащеаптъ ші пе Еъропа, къ че іѣдеалъ пъвълїтоаре се десволвеазъ днпъшплъріле, де ам прїнс де вефѣе порочїта днтоарчере дн політика Гъверпелві постръ, пе каре пътем зїдї атътеа пъдеждї фърмоасе ші а кърей зртъ дн патріа знгъреаскъ пъ се поате къпоаще, дн сфършїт де вом маї адъога ла ачеаста дн къдетъл постръ позїціа днпъръдїеї поастре**) дн рапорт кътръ пътерїле дн афаръ: пе ведем вїиторіъл постръ днтр'о оглїндъ, каре пе пацїе ші пе домпіторіс пъ фъръ прїчїпъ дї днпле къ грїжъ. Ферїче де пої дакъ вом прїчене серїотїтатеа времїї ші дн ко-днделецере, пе кълт се поате дела пої, вом превенї прїмеждїа къ тъсърї днделепте мї къ пътере днкордатъ. Днкордареа чеа де акъм а Еъропеї тълт пъ поате цїнеа, о старе ка ачеаста мїстѣїеце пътереа ші авереа націімор ші пе тот мїнътъл есте фрікъ де покпїре. Де

*) Фїреце къ ачі се днделеце аспра чеї магіаре. Азкторъл.

**) Се днделеце днпъръдїа азстріакъ.

Азкторъл.

алтѣ парте пѣтереа Нордѣлѣи не зи че мерце апропіндѣсе не траде асѣпр'иші лѣареа а-
 минте, ел ши пѣлѣ акѣт не дѣмѣрѣ-
 цѣшазе кѣ речѣле сале браде (!?). Ши кѣнд ажѣнѣт кѣ кѣцетѣла ла пѣнкѣла
 ачеста, аѣ пѣ не пѣтрѣнде о гроазѣ гѣдоасѣ
 прѣн тоате тѣдѣлареле? Дечѣ дарѣ соар-
 теа не пої неаѣ рѣндѣит де зѣ вечнѣк пѣ-
 рете апѣрѣторѣс? — Дѣн сѣжрѣшит ка тѣ-
 сѣра непорочѣрѣи поастре сѣ фѣе плѣнѣ прѣ-
 соитоаре, іатѣ чѣне пѣ цѣе дѣн ачестеа доаѣ
 патрѣи кѣте елемеѣте дѣштѣане стаѣ асѣн-
 се, не каре націоналітатеа, лімѣа, релѣціа
 ачестеа пѣтерѣи тарѣ кѣ каре се дѣкѣпчѣе
 ініміле оменѣцѣи, де леагѣ кѣтрѣ Норд, ши аѣ
 асѣзѣи пѣ се арѣтѣ нічѣи о мѣшкаре, че не
 фаче сѣ прѣсѣнѣцѣи вѣиторѣл чел прѣмежѣдіос?
 Сѣ кѣзѣтѣм пѣмаї дѣн фѣіле поастре, пѣцѣн
 есте ачееа че афлѣт дѣн ачелеаш, дѣнсѣ
 де ле цѣим дѣнѣелеце, еле зік тѣлѣт, маї
 тѣлѣт де кѣт тѣлѣт. Дечѣи пѣтемѣ-не пої
 дѣнкѣпѣи, кѣткѣ партеа чеа етерѣоѣпѣ а
 лѣкѣиторѣлор патрѣеї поастре дѣн позѣціа
 са де акѣтѣа, кѣнд еа п'аре че перде, ва фѣ
 прѣетѣнѣл, коплѣцѣташѣла пострѣ? ва
 нічѣи де кѣт пѣ. Ачестеа аре о медѣчѣнѣт
 — дѣнсѣ пѣмаї кѣар зѣна — сѣгѣтрѣ, адекѣ
 топѣреа націоналітѣдѣи дѣнтрѣзна прѣн
 дрепѣтрѣи чѣвіле. Іѣвчѣи не лѣнѣгѣ о дѣнѣ-
 елеапѣтѣ крѣдѣаре а ліберѣтѣдѣи релѣціоасѣ,
 а лімѣвеї ши а націоналітѣдѣи, дакѣ тодѣ
 лѣкѣиторѣи патрѣеї вор кѣзѣціа прѣпрѣетате
 ши дрепѣтрѣи чѣвіле, сѣ фѣім дѣнкрѣдѣнѣ-
 цѣдѣи, кѣткѣ еї пѣ'ши вор да дѣн сѣнѣтѣ
 ліберѣтатеа дѣн пѣтѣжѣнтѣла пащѣрѣи
 лор не о вѣацѣ че ар авеа а дѣче
 дѣнтрѣо алтѣ патрѣе дѣнтѣнекоасѣ
 че сеатѣлѣ а темнѣцѣ, фѣещѣекаре
 се ва лѣпта кѣ пої, ва жѣртѣѣи кѣ
 вѣкѣрѣе

вѣацѣ ши сѣнѣце пѣнтрѣ апѣрѣареа
 патрѣеї, а копѣтѣтѣдѣеї ши а трѣпѣлѣи
 ши дѣн времеа прѣмежѣдѣеї
 вор пѣтеа зімѣи лініцідѣи ла тоате
 інтрѣцѣеле зѣнѣ інфлѣзѣнѣцѣи
 стрѣне че акѣтѣа не фаче
 неодѣхѣтѣ.“

Пѣлѣ ачѣ текстѣла стрѣн, — зѣл дѣн
 о сѣтѣ. — Дѣнтрѣ адеѣвѣр, кѣцетѣнѣ
 ла тѣлѣдѣмеа вѣрѣваділор ромѣнѣи,
 карѣи пѣлѣ дѣн зімеле поастре
 ешѣрѣ дѣн шѣколѣ дѣнѣ че пѣтрѣкѣрѣ
 тоатѣ фрѣтѣоаса ши дѣнпалѣта
 кѣрѣаре а цѣицѣелор, де аш
 вѣдеа тогѣш, кѣткѣ нічѣи
 тѣкѣар зѣл пѣ се афлѣ, кареле
 кѣлѣкѣнд дѣн зрѣта кѣторѣва
 вѣрѣваді дѣн зечѣміле
 трѣкѣте, сѣ рѣспѣндѣт ла асѣ-
 менѣеа 'негрѣитоаре дѣнвіновѣдѣрѣи
 дѣнѣ врѣднѣчѣе, де пѣ'міаш
 кѣноащѣ маї де апроапе оа-
 менѣи, мѣар венѣ а крѣде,
 кѣткѣ саѣ нічѣи зѣл дѣн
 фѣиі Ромѣнѣлор пѣ се кѣспрѣнде
 кѣ політѣка патрѣеї сале,
 прѣкѣт нічѣи кѣ кѣзѣа
 паціеї, ва нічѣи тѣкѣар
 кѣ врео лекѣтрѣ чел пѣцѣн
 ка ділетант; саѣ де се кѣспрѣнд
 еї кѣ ачестеа, де вѣд ши
 аѣд тоате кѣте се скрѣї,
 се ворѣсѣк ши се фак
 дѣнпрѣдѣїр де дѣншіи —
 поате кѣ ле кѣпосѣк
 тоате де адеѣвѣр
 пѣтѣгѣдѣїт ши пѣ кѣтеазѣ
 а зіче нітѣк; саѣ дѣн
 сѣжрѣшит де кѣпосѣк а фѣ
 недрѣпте ши асѣпрѣитоаре
 ачеле дѣнвіновѣдѣрѣи
 кѣзѣте асѣпра зѣнѣ
 пації дѣнтрѣдѣи ши маї
 кѣ деосѣвѣре асѣпра
 фрѣнтѣашлор паціеї, а
 тѣнчѣи пѣ цѣїѣ че тѣжѣлѣ
 де фѣрѣтѣк ши гѣе-
 доасѣ ле цѣне кондеїѣл
 дѣн лок ши ле прѣн.
 де гѣрѣле ка сѣ пѣ
 ворѣасѣкѣ. Даѣкѣ
 врѣзѣп рѣм дѣн ачѣастѣ
 трѣлетѣ неар апѣса
 дѣнтрѣ адеѣвѣр, а
 тѣнчѣи фѣрѣ грѣїжѣ
 кѣ воїѣ фѣ дат
 вре о датѣ де мѣнчѣнѣ
 аш зіче еї: есте ваї
 де пої. — Де п'авѣм
 вѣрѣваді харнѣчѣи,
 карѣи сѣ поарте не
 ініма лор дѣнпрѣзѣнѣ
 кѣ вѣнеле патрѣеї,
 неміжѣлѣчѣит ши
 соартеа, вѣаца, вѣиторѣ-
 рѣл мѣ чѣнѣстеа
 паціеї, есте ваї
 де пої; де

не сѣмѣмъ вѣнчаѣ ла челе каре се зѣк де спре пої шѣ прѣн ачеаста пѣртѣмъ кѣмплатѣл прѣпѣс де некредѣнчощѣ кѣтрѣ патріе шѣ кѣтрѣ о монархіе дела каре паѣіа ромѣнеаскѣ дѣн Трансѣлваніа шѣ дѣн Унгаріа маї тѣлѣт ка де 140 ані авѣ пѣмаї вѣне, ваї де пої; де пѣ сѣмѣтемъ вѣнчаѣ кѣмъ пѣ сѣмѣт прѣпчѣї карѣї се жоакѣ дѣн цѣрѣнѣ, дар пѣавемъ дѣхѣл шѣ вѣрѣваѣіа де а ворѣї дѣн фаѣѣ шѣ дѣн авѣл тѣтѣрор, де а сѣнѣе че есте шѣ че пѣ есте, атѣнчѣ іарѣш ваї де пої; кѣчѣ адекѣ, Qui tacet consentire videtur шѣ гласѣл тѣѣілор нѣмѣнѣ пѣл авѣе. —

Ка Редактор але ачестор Фѣї періодѣче ромѣнеѣї сѣнѣтрѣе органе а ромѣнеїеї дѣн Монархіа авѣстріакѣ, аш пѣтеа фѣрѣ пѣк де тѣвѣтраре дѣн лонѣтрѣ а ста ачѣ шѣ а пѣ ворѣї нѣчѣ тѣкар ѣн кѣвѣнт де апѣраре, чѣ а лѣса фѣрѣвоаса ачеастѣ слѣжѣвѣ алѣора, тѣлѣдѣ-мѣндѣмѣт кѣ леам дат прѣлеж, іар дѣн партѣ-тѣмѣї а пѣрчѣеде маї дѣнколо кѣ сарчѣнѣле лѣате де маї пѣнѣте авѣспрѣ-мѣї. Шѣїѣ дѣнѣсѣ, кѣ се даѣ прѣлежѣрѣї о мѣе, де а пѣтеа апѣра кѣ конѣѣїл шѣ кѣ ростѣл, прѣн ѣрѣаре кѣ дакѣ шѣ еѣ дѣнѣѣрѣѣтат пѣмаї де кѣрѣѣденіа кѣѣѣтѣлѣї воїѣ кѣвѣнѣта чѣваш, кѣ ачеаста дѣнѣтрѣ нѣмѣїк пѣам прѣвенѣт пѣ алѣїї, нѣчѣ леам дѣнкіс фѣрѣвоаса кѣраре. —

Се дѣче мѣнѣне, че рѣѣ пѣ кѣноаѣтемъ пої ѣнѣї пѣ алѣїї, кѣар паѣїіле ачестеа але Трансѣлваніеї дѣнпрѣѣнѣл лѣкѣїтоаре, ѣна пѣ алѣта. Шѣї дакѣ се поате зѣче ачеаста де вреѣна дѣн тоате, деспре паѣїа ромѣнеаскѣ се аѣверѣеазѣл дѣнѣтрѣ тот дѣнѣлесѣл кѣвѣнѣтѣлѣї. Домнѣлор, Двоаѣстрѣ нѣчѣ пѣнѣл а-стѣлѣї пѣаѣї афлат а фѣї вре ѣн че де тревѣнѣнѣѣ, а вѣл словоѣї жо с шѣ ла ачеастѣ ромѣнеїе шѣ а о дѣнѣрѣва: Де ѣнде аѣї а-жѣнѣс вої Ромѣнеїлор дѣн цѣрѣїле ачестеа,

дела Норѣ саѣ дела Мѣазѣлѣї? кѣчѣї де аѣї фѣї фѣкѣт ачеаста, аѣї фѣї афлат маї лѣтѣрѣїт де ѣнде сѣмѣтемъ венѣїї, кѣмъ ам пѣтрекѣт де атѣѣтеа веакѣрѣї шѣ прѣн ѣрѣаре че сѣмпатѣїї, че дорѣнѣе, че аплекѣрѣї авѣем; аѣї фѣї афлат, кѣ шѣ маї пѣнѣте, дар маї вѣрѣтос дела 1812, дела Історіа фѣрѣїчѣтѣлѣї Пѣтрѣ Маїор дѣнкоаче, де кѣнд дѣхѣл наѣїонал ромѣнеск лѣѣ ѣн свор пѣгѣндѣїт, шѣ чѣл маї де пѣ ѣрѣтѣ шѣколарѣїѣ де Ромѣнѣ крѣеде таре шѣ сѣмѣте фѣрѣвѣнѣте, кѣткѣ паѣїа са се траѣе дела мѣазѣлѣї, кѣткѣ дѣн ромѣнеїе прѣдомнѣеѣе елементѣл кѣмъ ам зѣче ромѣнѣїк, дѣнѣсѣшѣрѣїле ѣнѣе шѣ рѣле, патѣїмѣле шѣ аплекѣрѣїле еї сѣмѣт омонѣе кѣ челе але лѣкѣїторѣлор кѣлѣѣѣроасѣї Італїї шѣ кѣ кѣїар кѣліта ачеаста маї стѣмѣпѣрѣатѣ, пѣ алокѣѣреа шѣ маї рѣче а Дачѣїеї прѣапѣѣїн аѣ модѣїфѣкат патѣѣра Ромѣнеїлѣї, дѣн сѣѣжрѣшѣїт кѣткѣ Ромѣнеїлор тотѣеаѣна леаѣ фост греаѣѣ шѣ гроазѣ де ѣн фѣрѣї шѣ маї mare de nord.

Че сѣ зѣчет де лѣмѣва ромѣнеаскѣ? Нѣ маї тѣлѣїї, дѣкѣт пѣмаї дої дѣн пѣѣлѣїїї Маѣїарѣї де сѣар фѣї ѣмѣїт пѣнѣл авѣмъ а черѣета маї де апроапе лѣмѣва ромѣнеаскѣ, а о алѣѣѣѣра лѣнѣгѣ сѣрорѣїле еї челе ромѣнѣїче, прѣкѣмъ шѣ іарѣш лѣнѣгѣ тоате дѣалекѣтеле ідіомѣї славонѣїї, сѣар фѣї конѣвѣнѣс де сѣѣѣрѣшѣїт, кѣткѣ лѣмѣва ромѣнеаскѣ атѣѣт дѣн прѣївѣнѣца стрѣѣкѣтѣрѣї дѣн лонѣтрѣ, кѣт шѣ прѣївѣїтѣ дѣн парѣтеа матѣрѣїалѣлѣї сѣѣѣ, се деосѣїеѣеѣе де челе славонѣїї кѣт черѣїл де пѣтѣмѣт. Маї дѣнколо де ар фѣї дѣнѣрѣват лѣѣѣѣѣїї пѣѣлѣїїїї пѣ чѣл маї слав дѣнѣѣѣѣторѣїѣ саѣ дѣїлетанѣт а лѣїтерѣатѣрѣїеї ромѣнеїїїї ромѣнѣї фѣїнд ел пѣскѣт, сѣар фѣї дѣнкрѣдѣнѣдѣт, кѣткѣ ромѣнеїеа де поартѣ врео ѣрѣ ѣн сѣфлетѣл сѣѣ, ачѣса

*)

есте бра асбра Славонистімор, каріи с'аъ вѣрѣт дін веакрїле трекуте дн лїмба са шї пе карїи пѣ шї кѣ че мїжлоаче оар кѣрѣдї маї кѣрѣнд, — іар дѣпъ пѣдїнъ стѣдїере але ачестор лїмбї с'ар фї копвїнс, кѣткѣ дакѣ тотѣш шї атѣта пресераре а лїмбей ромѣнещї кѣ славонистї поате да пе дрептѣл вѣпѣїалъ асбра націей, атѣнчї дін ачелаш темейз порпїнд ар вртѣ, кѣ кїар націа маїгарѣ требвїе сѣ фїе маї славоманѣ декѣт чеа ромѣнеаскѣ, дін прїчїнѣ кѣ дн лїмба маїгарѣ се афлѣ зїчерї славонешї днтрѣн пѣтѣр кѣ тѣлт маї маре де кѣт дн чеа ромѣнеаскѣ; днсѣ каре дін Двоастрѣ ва сѣферї а фї астфелїз днвїновѣдїт? — Дар требвїенце ачерчета ачї маї деапроапе, че інтерес аша маре ар пѣтеа лїці пе Ромѣнї де націоналїтатеа славоненаскѣ. Ромѣнїї дела семїнцїїле славонешї п'аъ прїїмїт нїчї зп вїне вреодатѣ, іар реле кѣте вреї. Фїе дестѣл а поменї зпѣл пептрѣ тоате. Лїмба словенеаскѣ каре дн веакрїле трекуте с'аъ днтродѣс дн вїсерїчїле шї дн канцеларїїле Молдаво-Ромѣнїлор кѣ реанѣсареа шї алѣпгареа лїмбей націонале, фѣ капалѣл чел маї ларг, прїн каре песте націа ачеаста, че ера вреднїкѣ де о соарте маї вѣпѣ, се стрѣкѣрарѣ шї се лѣдїрѣ челе маї тѣлте педенсе але гроасей пещїїнцї, днкѣт пѣ е вреѣн лѣкрѣ греѣ а доведї, кѣткѣ нїчї артеле Тѣрчїлор, нїчї але алтор дѣшманї, Ромѣнїлор нїчї пе де парте пѣ леаѣ стрїкат атѣта, кѣт ле стрїкарѣ челе 41 де слове кїрїліене шї алте хїероглїфе словенешї. Де рѣл ачеста фрѣптаншї націей ромѣнещї атѣт аїчї ла пої, кѣт шї дн Прїндїпателе Молдавіа шї Ромѣнїа сѣнт адѣнк пѣтрѣнїї, нїчї кѣ днчетѣазѣ

а пѣне дн лѣкраре фелїзрї де мїжлоаче; спре а пѣтеа скѣпа де ел, шї кѣт ам зїче пе скѣрт, еї се сілеск а фаче ка сѣшї кѣноаскѣ шї чел маї де жос Ромѣн р о-танїтатеа са.*) Децї іатѣ Домнїлор, кѣ ачест дін вртѣ кѣвѣнт ам арѣтат шї а девѣрата сїмпатїе че о аре націа ромѣнеаскѣ: ачееа требвїе сѣ се кѣте ла Міа-зѣзї, дела Ст. Готард пѣлѣ ла Везѣв дн жос, іар пѣ дн Сїберїа. Ачеаста есте дїрекцїа че аѣ лѣат'о дѣхѣл ромѣнеск дн времїле поастре, чел пѣдїн еѣ аша сѣнт копвїнс шї дѣпѣ о есперїїнцѣ де атѣда апї че мїам фѣкѣт асбра днпреїїзрѣрїлор ачестей нації, сѣнт тѣлт днкредїндат, кѣткѣ еѣ дн ачеастѣ копвїнцере воїз шї тѣрї.

Шїї вїне, кѣ дѣпѣ тоате ачестеа мїсе вор фаче доаѣ рефлексїї: 1. Кѣткѣ прїндїпателе сѣнт datoаре Нордѣлвї кѣ тѣл-

*) О пїлдѣ інтересантѣ пептрѣ бра славонїстѣлѣ лѣдїтѣ ла ромѣнї, ва фї ачї ла Рокѣл сѣѣ. Пе сем. II. дін а. 1840 ла тїпографїа дін Брашов сосїрѣ словеле поаѣ кѣ каре vedem тїпѣрїтѣ Фоаїа ачеаста. Пе апл 1841 дела о парте а локѣлвї зече іншї вїтѣндѣсе кѣ івдеалѣ лѣ словеле ачестеа шї гѣндїнд кѣ сѣнт кѣрате сѣрвешї, де пѣказ пѣрѣсїрѣ четїреа фойї. Ентѣсїастѣл DDлор кѣ ачест прїлеж негатїве вѣдїт есте вреднїк де лавдѣ, де шї дн фапѣт се афлѣ греѣ дншелеацї, дін прїчїнѣ кѣ словеле пе каре дншїї ле жѣдекарѣ а фї сѣрвешї, еле сѣнт лїтере кѣрат лѣтїнешї, спре пїлдѣ: а, е, і, о, d, к, т, п, шї песте тот маї рѣтѣзїте, ка лѣтїнешїле. Апої пѣ е де трекут кѣ vederea, кѣткѣ реформациа дн форма словелор с'аъ днчетѣт кѣ апї маї пайнте, дн тїпографїїле Молдаво ромѣнещї, іар пої ле авем реформатѣ дела Benko дін Віена. — —

цетитъ пептръ кѣтева трактате апѣитъ дела пачеа де Кайнарѣ дпкоаче ші 2. кѣткъ реліція дпкъ есте о легѣтъръ пѣтернікъ. — Де ші пѣ тѣ сінд кіемат ші нічі токма стрѣнс дудаторат а респѣнде пептръ фраціі ші вечініі пошрїі, тотѣш спре а свпціа греѣл препѣс че заче ші дпн прїчіна дѣпшілор пе пої Ромѣніі де дпкоаче, пѣ тѣ почѣв коптені де а пѣ респѣнде ла пѣиктѣл дптѣілеа тѣкар пѣтѣаї пе деасѣпра: Ачееа че фѣсеръ пептръ націа Магіаръ Франца, Швеція ші Бранденбургѣл дела апѣл 1700 пѣпѣ ла пачеа дела Сатмар дп 1711, есте ші Норѣл пептръ Молдаво-Ромѣніа, німік маї тѣлт.*) Дп прівінда реліціеї пѣ се поате тѣгѣдѣї, кѣткъ ачееаста есте о пѣтернікъ легѣтъръ аколо, знде еа пѣ прїмеждѣїеде націоналітатеа, іар дпн противъ нічі декѣт. Дптр'ачееа атѣта дпкъ рекъноащем кѣ тоатъ сінчерїтатеа кѣткъ, кѣнд зп попор есте пѣс дп о аша фаталъ алтернатівъ де а'ші алеѣе, ва арѣкѣндѣсе дп враѣеле кѣтѣреїа пѣтерї, сѣ'ші піарѣл атѣт націоналітатеа, констїтѣдіа ші стрѣтмошецїле овїчеїзрї, кѣт ші сѣ'ші прїмеждѣїаскъ чел маї скѣтп одор ал інімії, адекъ реліція, дпн противъ алѣтѣрѣндѣсе лѣнгѣ о алтѣ пѣтере 'шіар ведеа німічїтѣ сінгѣр націоналітатеа, іар реліція респектатѣ ші дппѣлцатѣ, атѣнчі жѣдече орї чїне, каре рѣѣ 'шар алеѣе ел дпн доаѣ? Ферїтаѣ черїѣл ка сѣ' враѣѣ а тѣ фаче кѣт ам зіче адвокат ал зрїтеї прїп ачестеа але теле деслѣшірї; дпн

*) Д. Хѣждѣѣ дпн Бесаравіа кѣнд ворвї дптр'алт дпцелес, саѣ се дпщелѣ фоарте, саѣ кѣ п'авеа воїе а ворвї алтѣелїѣ. Везі кѣвѣдѣтѣл сѣѣ пѣвѣл дптрег дпн К. Ром.

противъ кредінда теа політїчееаскъ дп прївінца попорѣлї ромѣнск пѣ есте нічі зпа нічі элта дпн ачестеа доаѣ ачі адѣсе, чї еѣ кред кѣткъ: Молдаво-Ромѣніі дп зімеле поастре аша кѣт се афлѣ еї дп-предїѣтраці де ееміндіі славопещї, сѣпт дп старе а'ші пѣстра сінгѣр дп пѣтереа лор атѣт націоналітатеа ші кѣ еа літѣва, кѣт ші а'ші тѣртѣрїсі кредінда лор чеа стрѣтмошеаскъ, кѣ тоатѣ дптѣрѣкѣміптеа еї чеа дпн афаръ неспїптітѣ, пеатїпсѣ, пе'птіпатѣ, фѣрѣ нічі зп ажѣторїѣ ші фѣрѣ нічі о іпфлѣпцѣ дпн афаръ ші ачестеа тоате кѣ атѣт маї зшор, кѣ кѣт еї аѣ актѣма констїтѣдіе ші гѣверне націонале, атѣт прїп трактате дптѣрїте*) ші рекъпоскъте, кѣт ші маї вѣртос рѣзімате статорнік пе сепсѣл комѣп ші пе опїніа пѣвлікъ че се фортѣазѣ дп дѣхѣл націеї дпсѣш. Ачі дпті іаѣ словозенїе а траѣе лѣареа аміпте а четїторїѣлї асѣпра зпѣї артїкол ал пострѣ дптїѣлат „Пѣтѣнтѣл Молдо-ромѣнск“ дп Нрѣл 25 аї ачестеї Фої дела а, т. 1840, кареле авѣ чїпсте де а фї прїїміт ші дп „Дачїа літерарѣ“ ла Нрѣл 5 ші 6 дпн Маїѣ ші Ізніе, дптрѣ каре атѣт пептрѣ націоналітатеа ші літѣва, кѣт

*) Поменїрѣт де трактате. Еѣ дп трактате афлѣ кѣ тѣлт маї пѣцїпѣ кѣзѣшїре пептрѣ ексїстїнда політїкъ а зпѣї нації, декѣт ар гѣндї чїнева ла чеа дпнтѣїѣ прївїре. Трактателе пот еле тот фї, дакъ пѣ есте дп націе дпсѣш еперїца де а фаче сѣ се пѣїе дп лѣзраре. Апої маї чева: Ромѣнії прїп трактате де конфедерациі ші де протекціе аѣ сѣпѣс пе нації, — маї тѣлт Сенатѣл декѣт леїоанеле. Молдаво-ромѣнії дпкъ сѣ'ші чїтеаскъ маї кѣ deadїнсѣл трактателе ші апѣміт зпеле клаззѣле дпн ачелеаш, каре адекъ таїе преа адѣнк. — —

ші пентрѣ позиція географікѣ, релігія ші аристокрація Молдаво-ромѣнілор ші іарѣш пентрѣ 'о маї стрѣжнѣш апропіере національ ші конституціональ а Молдавіеї ші а Църїї ромѣніцї черѣтѣ кїар прїн позл регламент органик, се ворѣи маї не ларг.

Din тоате ачестеа дѣкеїем, кѣткѣш попорѣлї ромѣнѣск се фаче о недрептате преа греа, дакѣ ел есте сокотїт ка зп окїс де ланц ал Панславїзмѣлї, адекѣ а лѣдїтеї сїстеме націонале славонѣцї, дїн протївѣ кѣткѣш ромѣнімеа се сїнате не сїне шї се тѣртѣрїсеїце а фї плѣсѣзїтѣ дїн зп алт элемент, адекѣ дїн чел романїк ал Італїеї, ал Францеї шї ал Пенїнсѣлеї дела Піренеї шї кѣ еа нѣ мерїтеазѣ де а фї дїнегрїтѣ дїн окїїЕвропеї шї компромїтатѣ дїнпїнїтеа гѣвернѣлї сѣѣ шї дїн фацѣ кѣ компатріоцїї сѣї аша фѣрѣш нїчї о крѣдаре кѣткѣш сѣѣ дїн дѣтїмплат ачестеа пѣлѣш акѣтма.

Дечї Домнілор, дакѣ пої вом афла шї не вїїторїѣш дїн цепеносїтатеа Двоастрѣ о дїндестѣлїтоаре кезѣшїне де а пѣтеа шї пої ворѣи словод шї дела інїтѣш фѣрѣш нїчї о ресервацїе, де а не пѣтеа арѣта Длорвоастрѣ дїн пѣтереа конфѣрѣдїнѣтѣдїї патріотїче дорїнделе шї черерїле поастрѣ прївїтоаре ла іексїстїнцїа поастрѣ національ, прекѣт шї не мїжлочїт сѣѣш мїжлочїт ла ферїчїреа патріеї поаѣ тѣтѣрор комѣне, ла аша дїн дѣтїмпларе пої вом шї ворѣи, вом скрїе шї поате знеорї не вом шї плѣнцїе. Сѣѣ фїдї дѣсѣш преа дїн дїкредїтїнцїї, кѣткѣш дїн тоате фантеле шї кѣвїнтеле аленїлор нацїеї поастрѣ, Гѣвернѣл шї Двоастрѣ тоцї ведї кѣпоаѣде нѣтмаї не Ромѣнїї чеї їзвїторї де паче, не Ромѣнїї карїї ка нацїе дїнї аѣ шї еї интереселе лор не ачест пѣтїмплат, каре дѣсѣш нїчї не де парте нѣ сеа-

тѣлѣш кѣ ачелеа кѣ де каре пѣвлїчїцїї Двоастрѣ не дїн дїновѣцїеск. Дїн сѣѣрїшїт вѣ рѣгѣтїн, ка шї пѣлѣш кѣткѣш не ведї да воїе а ворѣи шї а не фаче пої дїншїне дїн окїї Двоастрѣ кѣпоскѣдїї аша кѣткѣш сѣѣтїем, сѣш нѣ дїнчетадїї а не стѣдїа карактерѣл, аплекѣрїле шї сїмпатїїме поастрѣ маї вїне де кѣтї адї фѣкѣт ачестеа пѣлѣш акѣтма, кѣчї алт-фелїѣш нѣ е кѣ пѣтїнцѣш ка сѣш нѣ вѣш дїншїеладїї кѣтїмплїт. Мѣкар де нѣр фї вѣдїт зпїї дїн пѣвлїчїцїї Двоастрѣ шї пѣлѣш акѣтм атѣта дїн дїскредїе, сѣѣш ворѣїнд маї ромѣнѣцїе, аша жѣдекатѣш не коаптѣш кѣткѣш скрїа деспре пої. Еѣш дѣсѣш кам гѣческ де зпде ле венї рѣтѣчїта пѣрере. Дѣшїшї се пѣн ічї коло дїн дїскрѣсѣрї кѣтїеодатѣш кїар прїетїнецїї кѣ зпїї дїн преодїї ромѣнѣцїї, прекѣт шї кѣ зпїї шїренї, че авїа дїншї кѣпоск дїншїтѣл дїн каре сѣѣш пѣскѣт, карїї дїнтрѣ сїмплїтатеа лор ворѣїнд лѣкрѣрї — сѣш тѣш їертадїї пѣрїндїлор — де тѣлте орї преа некѣлїте шї песокотїте, дїн кѣткѣш нїчї кїар еї нѣ се дїнцїелег не сїне дїнсѣш, апої кѣ де ачестеа дѣщеаптѣш пренѣсѣрї, де каре нацїа нїчї кѣ аѣ вїсат вреодатѣш. Дечї дѣр Домнілор, вої пофїтїм шї не дрептѣл претїндем, ка орї че дїншїновѣдїре асѣнра поастрѣ проклататѣш, сѣш фїе шї рѣзїматѣш кѣ темейсрї сѣлѣтїоасе, кѣ датѣрї шї кѣ довезї аїеѣеа, їар нѣ вїсате; кѣчї алтфелїѣш пої не вїїторїѣш зпеле ка ачелеа ле вом прївї нѣтмаї ка клеѣѣте шї вом респѣнде нѣтмаї кѣ дementї.

Астѣдѣтѣш авѣрѣтм воїе а ворѣи нѣтмаї пѣдеасѣнра, per summos arices.

Г. Барїц.

Ф А Б Ъ Л Ъ.

Църеанъла ши Жидовъла.

Ц. Дълкѣцъла меѣ Моиси, дми креанъ
въза пентрѣ шасе свандѣ.

Ж. Wey geschrien, сѣлт времѣ реле,
вн ом апасѣ пе алтѣл. Дѣдѣ даѣ шасе
свандѣ пе о лѣпъ, дпсѣ атѣнчѣ дми веѣ
да доѣ пентрѣ знѣл, аша?

Ц. Къ тоатъ inima тѣ тѣргѣритарѣла
Жидовимор, вѣно сѣ те страдлг дп браде.
Дѣмѣ ачеѣ шасе свандѣ.

Ж. Iatъ'; dar кѣм те веѣ плѣтѣ де да-
торѣе?

Ц. (скърпѣнѣндѣ'ши капѣла.) Хм! тѣ
ва ажѣта Дѣмпезеѣ оарешкѣм.

Ж. Фѣрѣ дпдоѣалъ; дпсѣ ши пѣпъ
атѣнчѣ доар' пѣ ва фѣ де прѣсос чева пѣ-
дѣн зѣлог, спр. п. ѣст кожок фѣрѣтос?

Ц. Да, тревѣе сѣ даѣ зѣлог. На'л ши
аша есте калд. (Порпѣце).

Ж. Ащеанътѣ пѣдѣнтѣл фѣртате; дми
вѣне дп мѣнте, кѣ'дѣ ва фѣ кѣ греѣ а плѣтѣ
маѣ дпколо доѣспрезече свандѣ; маѣ вѣне
ар фѣ де мѣаѣ плѣтѣ акѣта жѣтѣтате. Кѣ
чеѣлалдѣ дми подѣ рѣтѣнеа даторѣв.

Ц. (Скърпѣнѣндѣсе дп кап.) Зѣѣ аѣ
дрѣптате тот е маѣ вѣне а фѣ даторѣв маѣ
кѣ пѣдѣн; на шасе свандѣ, песте о лѣпъ
дѣдѣ воѣв плѣтѣ ши пе чеѣлалдѣ шасе.

Църапѣла фѣрѣ ванѣ ши фѣрѣ кожок,
Жидовѣла кѣ амѣндѣоатъ, се дѣк.

Пе кале Църапѣлѣвѣ дп кам вѣне дп
мѣнте, кѣ п'аре нѣчѣ ванѣ ши нѣчѣ кожок, де-
кѣт пѣмаѣ даторѣе де шасе свандѣ; дпсѣ
ел се тѣпѣе ши дпжѣрѣ сѣнгѣр пентрѣ кѣ
Жидовѣла аре мѣнте маѣ тѣлтѣ декѣт ел.

ДЕ БЪГАТ ДН СЕАМЪ!

Ла Нрѣл 41 ф. 326 а Фѣѣѣ дпн а. к.
внде дп респѣнсѣла дат Длѣвѣ Стефѣнескѣ дп-
шѣрарѣм кѣдѣ-ва арѣколѣ дпн жѣрпалеле
Молдавѣ-ромѣнѣдѣ, мемѣорѣа неаѣ дпшелат.
Прѣлеж де а рефлѣкта пе дѣдѣ дп дѣмѣнека
трекѣтѣ о дамѣ, кѣткѣ адекѣ ла Нрѣл 143
аКѣрѣерѣлѣвѣ Ром. ф. 506 дпн 1839 арѣколѣла пѣ
ѣ дптѣтѣлат „Дѣте ла дракѣ“ чѣ: „Батѣте
Дѣмпезеѣ“, внде кокѣпѣца Дрѣгана тѣ-
рѣтатѣ, кѣ вѣрѣват, кѣ касѣ, кѣ масѣ, кѣ
вѣкѣтѣрѣе, кѣ жѣдовѣ сѣдѣрпарѣ, кѣ копѣи ши
кѣ сѣфлѣте де дѣганѣ аре пе Дѣмпезеѣ де
вѣтаф ал кѣрѣдѣи шчл шчл. Атѣта спре
дпдрѣптареа поастрѣ, ѣар четѣторѣѣл вазѣ
арѣколѣла дптрег. Редакторѣла.

Ла Нр, 44 ал Фѣѣѣ ф. 347 де а стѣлпга
дп поѣа * дп лок де пѣ шѣѣ заре, чѣтеѣце:
Нѣ шѣѣ каре шчл.

Р Ъ С Ъ Н Е Т.

Де ва тѣрѣпѣ внде'л вор дпгропа?
Ла поѣ пѣ, — кѣ ѣ де алтѣ леце.

О! пѣтерпѣкѣ Фѣѣндѣ, че кѣ адѣкѣ тѣѣестрѣе
Аѣ алкѣтѣѣт пѣтѣлѣтѣл, черѣл ш' алте кѣте сѣлт;
Карѣаѣ пѣс соарелѣѣ дѣнтѣ: лѣтѣ лѣмѣнѣ сѣ фѣе;
Ла лѣпъ, стеле ши вѣдѣтѣрѣ сѣ се дѣе де кѣвѣлт!

Din a кѣи тѣпъ тѣастръ, ка зп вас фѣкѣт дпн лѣт,
 А ешт ш' ачаа фпгѣръ, чеї дп лѣте от пѣмѣтъ,
 Кѣ тѣлте 'псѣпѣрї де дпѣр, дар' шї кѣ тѣлте де вѣрт; (добѣтѣ)
 Пѣсѣ'п калеа фѣрїчїрї, шї тотѣшї де іа лпсїтѣ!

Спре Тпне'тї дпторк прївїреа — спѣне'тї о череск Пѣрїпте!
 Кѣи ештї Татъ, тї кѣи вїтрег, карї дїс фїї адевѣрацї?
 Каре лѣце'цї е маї сѣжптъ, шї че фелїѣ де рѣгѣмїпте
 Сжпт ла Тпне маї прїпмїте, де сѣрачї, орї де вогацї?

Леѣеа копцїпдї'тї зїче: „Чїпстѣще пе Дѣтпнезеѣ;
 „Дпкзпцїѣръ пѣдрептатеа; фѣцї де рѣѣ шї фѣ чеї вїне;
 „Кѣпѣоаще пѣал тѣѣ деапроане шї дп апѣсѣл Овреѣ;
 „Ш' ащеаптъ о фѣрїчїре, каре дѣп'ачесте вїне.“

Ѣнде ештї дар' фѣаръ крѣдъ, каре фачї деосевїре
 Дптре фїї зпвї Татъ, Пѣрїпте дпгрїжїтор,
 Каре соареле'шї реварсѣ ла дрепт, — шї'п пелецїѣре,
 Шї дпн рѣа дїмїнецїї сатѣръ пе чершїтор.

Кѣм пѣ те соарѣе пѣтѣжптъл, тѣршавѣ пелецїѣт!
 Каре торцїлор даї леѣе: сѣ пѣ сѣфѣре'птре сїне
 Шал лор фрате дѣо патѣръ, кѣ карѣ аѣ копвїецїѣт,
 Де пѣї кѣ еї дѣо пѣрере, (поате дпн а времї вїпъ).

Трѣспете 'пспїтѣжптътоаре! кѣчї пѣ ловїдї ачаа валъ,
 Че се поартъ трас де вѣлѣтѣрї, прїп аер шї пе пѣтѣжптъ;
 Десѣрѣкацїо маї дпн време, дѣ а еї дпспѣматъ фалъ;
 Трїмїтедїо фѣръ воїе, сѣ'шї деа фаптелор кѣвѣжпт.

Ба пѣ! — Тѣ, шї соїѣл вострѣ, сѣ рѣтѣїе осжндїт
 Ка зп Каїп а трѣ'п лѣте, прївѣцїт дпн царъ'п царъ,
 Фѣр' сѣ фїе кѣїва словод, (ка л'ачел непорочїт)
 Мѣпа ла ел ашї дпгїнде, кѣ сѣжршїт ка сѣл отоаре.

Андр. Мѣрѣшанѣ.